

Ingatorpsskolans plan mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling i skolan

Denna plan grundar sig på bestämmelser i 6 kap Skollagen (2010:800), diskrimineringslagen (2008:567) och förordningen (2006:1083) om elevers deltagande i arbetet med planer mot diskriminering och kränkande behandling.

Planen omfattar Ingatorpsskolan och fritidshemmet Papegojan och gäller från och med 2021-09-01 till och med 2022-09-01.

Innehållsförteckning

VISION.....	3
KARTLÄGGNING	3
NULÄGESANALYS.....	3
MÅL OCH ÅTGÄRDER	4
UTVÄRDERING AV FJOLÅRETS PLAN.....	5
Hur planen har utvärderats.....	5
Resultat av utvärderingen av fjolårets plan.....	5
Trygghetsgruppen	5
Rastaktiviteter	6
Värdegrundsarbetet.....	6
PLAN FÖREBYGGANDE INSATSER ÅRSKURSVIS.....	8
FOKUSOMRÅDEN PÅ INGATORPSSKOLAN ATT ARBETA MED LÄSÅRET 21/22	10
RUTINER FÖR ÄRENDEHANTERING AV DISKRIMINERING, KRÄNKNINGAR OCH TRAKASSERIER.....	12
KRÄNKNINGAR PÅ NÄTET.....	14
BILAGA: BEGREPP, DISKRIMINERINGSGRUNDER OCH EXEMPEL.....	15

VISION

Vi vill skapa en trygg lärandemiljö för alla elever på skolan. Vi vill förhindra all kränkande behandling, trakasserier samt att diskriminering överhuvudtaget uppstår.

KARTLÄGGNING

För att systematiskt kartlägga nuläget och göra en analys av skolans arbete mot kränkande behandling, trakasserier och diskriminering har/genomför Ingatorpsskolan;

- Personal ute på rasterna
- Elevråd samt fritidsråd en gång i månaden samt klassråd i respektive klasser
- Sociogram två gånger per läsår
- Trygghetsvandring en gång per termin vilka genomförs i varje klass
- Enkäter till elever innehållande frågor om deras upplevelse av trygghet, skolans ordningsregler, trygghetsgruppen och skolans arbete mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling
- Enkäter till personal på skolan innehållande frågor om deras upplevelse av skolans plan mot diskriminering och kränkande behandling, frågor gällande vad de anser sig ha behov av att kompetensutveckla sig inom de olika diskrimineringsgrunderna och skolans arbete mot kränkande behandling och diskriminering
- Värdegrundssamtal på fritidshemmet
- Trygghetsgrupp på skolan vilka arbetar med att utreda misstanke om kränkningar och diskriminering på skolan.

Genom de olika kartläggningsmetoderna involveras både elever och personal. Syftet är att få information om stämningen på skolan och om händelser och situationer av betydelse för skolans uppdrag att främja lika rättigheter och motverka diskriminering, trakasserier och kränkande behandling. Syftet är att öka elevernas känsla av trygghet och välmående på skolan.

NULÄGESANALYS

Hur ser det ut hos oss och vad framkom vid elevenkäterna och trygghetsvandringen?

Vid utvärderingsenkäten som skickades ut under vårterminen 2021 svarade 80 elever och samtliga klasser deltog tillsammans med pedagog under trygghetsvandringen under höstterminen 2020.

Det framkom i enkäten från eleverna att de önskar mer personal i omklädningsrummet i samband med idrottslektionerna. Det framkom dock inte om det skett kränkningar, trakasserier eller diskriminering i samband med ombyten. Eleverna lyfter vidare i enkäten att

de tycker det är viktigt hur personal på skolan bemöter dem när de kommer och berättar om något som hänt på skolan. De önskar att bli lyssnade till punkt och att bemötandet är viktigt för att de ska känna sig trygga i skolan. Det framkom vidare att eleverna önskade mer förståelse för vad som menas med "sexuell läggning", dock framkom det också att det var just denna fråga eleverna hade svårt att förstå vad som menades med frågan.

I samband med trygghetsvandringen framkom att det fanns elever som upplevde sig otrygga i ett kapprum på skolan då det kunde förekomma bråk och elaka ord. Vidare framkom det i mellanstadiet att det fanns elever som kände sig otrygga i omklädningsrum och i klassrummet. Gällande klassrummet fanns det en otrygghet att våga vara sig själv. Det fanns också en känsla av otrygghet vid fotbollsplanen och på "King-rutan".

MÅL OCH ÅTGÄRDER

Utifrån vad som framkom vid trygghetsvandringen beslutade trygghetsgruppen om åtgärder för att öka tryggheten och förebygga att kränkande behandling, trakasserier och diskriminering inte skulle uppstå.

Det beslutades att;

Att öka vuxennärvaron i kapprummet för att förhindra att konflikter uppstår. Lärare följer med ut i kapprummet samt är där när eleverna ska tillbaka in i klassrummen.

Att fortsätta arbeta kontinuerligt i klassrummen med tillåtande klassrumsklimat.

Att arbeta med normer tillsammans med skolkurator utifrån temamånaden "normer"

Att arbeta med verktyget "mobbningsringen" i åk 6.

Att vuxna delar in lagen och agerar domare vid behov på fotbollsplan.

Att vuxna deltar i spelandet vid King vid behov samt är aktiva under rasterna tillsammans med eleverna.

Klasslärare ansvarar för att följa upp trygghetsvandringen och resultatet under vårterminen 2021. Klasslärare skickar in sin uppföljning till rektor som vid trygghetsgruppens möten följer upp uppföljningens resultat. Skolkurator ansvarar för att utforma lämpliga lektioner på tema normer för mellanstadiet vilket ska vara klart innan temamånaden "normer" startar.

Skolkurator förankrar detta på ett APT samt delar dokumenten på gemensam plattform.

UTVÄRDERING AV FJOLÅRETS PLAN

Hur planen har utvärderats

Vi har under året genomfört diskussioner i personalgruppen och då använt oss av reflektionsprotokoll. Vi har skrivit ner vad vi gjort, hur det gått och hur vi vill arbeta vidare. Vi har på grund av covid-19 pandemin inte kunnat genomföra elevråd eller brukarråd med vårdnadshavare som tidigare tillsammans med rektor. Dock har varje klass tillsammans med pedagog kunnat genomföra trygghetsvandring på skolgård och i skolan samt tillsammans kunnat följa upp den. Under våren har även trygghetsgruppen utvärderats sitt arbete och vad som kan förbättras inför nästa läsårs plan. Vidare gjordes en utvärdering via enkät som skickades ut till personalen på skolan samt till eleverna. I de yngre åldrarna satt pedagog tillsammans med eleverna när de fyllde i för att kunna förklara frågorna vid behov.

Enkäten skickades ut på länk via mail till pedagogerna samt med påminnelser men endast 50 % svarade. Vi hade önskat en högre andel svar och kommer till kommande utvärdering nästa läsår rekommendera att det avsätts tid för personal att svara på utvärderingen vid ett gemensamt möte så som arbetsplatsträff. En förhoppning är att kunna involvera eleverna ytterligare till kommande läsår vid elevråd samt göra det tydligt att deras synpunkter är viktiga.

Resultat av utvärderingen av fjolårets plan

Trygghetsgruppen

I utvärderingen framkommer att trygghetsgruppens synlighet och arbetsuppgifter inte blivit förankrade i den utsträckning som hade behövts. Utifrån detta kommer trygghetsgruppen arbeta mer med att informera och hälsa på i skolans alla klasser. Vår tolkning är att pandemin påverkat då trygghetsgruppen inte kunnat hälsa på i klasserna.

I trygghetsgruppens egen utvärdering av gruppens arbete framkommer behov av att stötta personalen i hur de kan följa upp trygghetsvandringarna. Gruppen har tagit fram ett uppföljningsformulär i syfte att underlätta för pedagogerna att följa upp resultaten av åtgärderna som beslutats om efter trygghetsvandringen. En förhoppning är att detta även komma medföra att trygghetsgruppen får in alla klassers uppföljningar. Vidare har alla anmälningar om kränkande behandling, vid utvärdering av gruppens arbete, upphört med de insatser som gruppen planerat. Att hålla allvarssamtal, uppföljande samtal och att involvera klasslärare, skolkurator och vårdnadshavare ser vi är gynnsamma insatser för att få kränkningar att upphöra.

Vidare framkom att all personal på skolan upplever att skolans ordningsregler är bra. Ett förslag på omformulering gällande nedskräpning på skolan framkom. Eleverna lyfte önskemål om att få ”bolla” ordningsreglerna med sin lärare då de inte förstår varför vissa regler finns med. Exempel på detta är varför man inte får ha tuggummi och varför man inte får ha

keps/mössa inomhus. Många elever önskar också att regeln om mobilförbud under skoltid tas bort. Det framkommer även i elevenkäten att de önskar att lärare ska ha befogenhet att skicka ut elever som stör under lektion från klassrummet till förmån för arbetsro.

Vidare finns det funderingar om trygghetsvandringen ska ske vid olika årstider för att fånga upp om det finns andra platser på skolan som kan upplevas otrygga beroende på vilka lekar som leks mest. Detta då eleverna leker olika lekar och befinner sig på olika platser beroende på årstiderna.

Rastaktiviteter

Enligt fjolårets plan skulle årskurs 6 hålla i rastaktiviteter tillsammans med rastpedagog. Strukturerade rastaktiviteter skulle även genomföras två gånger per vecka. Dessa mål har inte uppnåtts. Uppdraget att hålla i rastaktiviteter förlades på nyanställd kurator vilket medförde att det var svårt att hitta tid att genomföra strukturerade rastaktiviteter i kombination med att sätta sig in i alla nya arbetsuppgifter. Vidare sökte sig elever och personal på skolan till kuratorn under tiden aktiviteterna genomfördes vilket medförde att aktiviteterna var svåra att genomföra som planerat. Kurators arbete innebär även att det kan hända brådskande ärenden på skolan som behöver prioriteras och därför uteblev merparten av rastaktiviteter under läsåret. Vi ser behov av att det är två personal som tillsammans ansvarar för att planera aktiviteterna och att det kan vara bättre att dela på uppdraget. Det framkommer i både personalens och elevernas utvärdering att de ser att rastaktiviteterna är viktiga och att eleverna önskar mer av det. En del elever anser att det finns behov av rastaktiviteter alla dagar på lunchrasten. Strukturerade raster bidrar till trygghet och samhörighet på skolan för flera elever. Eleverna lyfter att det kan vara svårt att veta vad de ska göra på ”morgonrasten”, tiden mellan att de kommer till skolan och till att skolan börjar.

Värdegrundsarbetet

I lågstadiet har man arbetat utifrån den plan för förebyggande insatser som finns i fjolårets plan. Vidare var fokus att arbeta med normer. Mellanstadiets pedagoger upplevde dels materialet svårarbetat, och dels, utifrån andra pågående projekt på skolan, svårt att hitta tid att genomföra lektionerna som planerat. Utifrån detta satte skolkuratorn ihop två lektioner med fokus normer för att underlätta genomförandet. Det har framkommit i utvärdering och samtal att pedagogerna inte upplevde sig förankrade i hur arbetet med normer skulle ske och att det fanns en osäkerhet. Detta är en del som bidragit till kommande årsplans fokusområden att arbeta med, nämligen personalens behov av kompetenshöjande inom sexuell läggning. Vidare framkommer det att det finns personal vilka önskar att synliggöra och prata om bemötandet av elever på skolan. Eleverna lyfter i enkäterna att de till exempel upplever att de ibland inte blir lyssnade till punkt. De lyfter även att de tycker det är viktigt hur personalen bemöter dem vid konflikter för att de ska känna sig trygga och våga söka hjälp och stöd hos en vuxen på skolan. Några enkätsvar visar även att man känner sig tvingad att redovisa inför helklass och önskar att erbjudas andra alternativ. Eleverna önskar också att få mer information om alkohol, tobak och droger.

Att fortsatt arbeta med en gemensam samsyn kring detta och att det finns behov av att det flera gånger. Ett förslag är att lägga in det som en punkt i skolans årshjul. Detta är en viktig aspekt utifrån att det kan börja ny personal under året som behöver ta del av detta.

Det finns fortsatt behov av att förankra skolans plan mot diskriminering och kränkande behandling då det framkommer att det finns personal som inte upplever sig förankrade i planen och målen. All personal anser att det är viktigt att arbeta med de olika diskrimineringsgrunderna. Det som dock uppmärksammas i enkätsvaren är att man anser "etnisk tillhörighet" och "sexuell läggning" som de mest centrala begreppen arbeta vidare med. Personal lyfter behov av att få mer kompetens inom sexuell läggning, HBTQ samt att resonera mer kring vad diskriminering och kränkande behandling är. Resultatet kommer att arbetas med i denna årsplan mot kränkande behandling, trakasserier och diskriminering.

Arbetet med mobbningsringen i alla årskurser har inte genomförts då vi ser att det finns fortsatt behov av att alla personal får information om hur verktyget används i klassen. Förslag är att kontakta personal på annan skola i kommunen för att gemensamt få tillgång till att arbeta med mobbningsringen. En förhoppning är att kunna förankra verktyget även med föräldrar vid brukarråd/föräldramöten till hösten 2021. Skolan ser att ett gott samarbete mellan vårdnadshavare och skola är gynnsamt för elevernas trygghet och utveckling.

Det framkommer också att personalen på skolan önskar göra mer gemensamma aktiviteter tillsammans med sin klass. Man ser ett behov av att bygga klassgemenskapen starkare och att detta kan gynna elevernas känsla av trygghet och trivsel på skolan. Även detta önskemål framkommer från eleverna.

PLAN FÖREBYGGANDE INSATSER ÅRSKURSVIS

Trygghetsgruppen har beslutat att fortsätta med fjolårets plan för främjande insatser i varje årskurs. Tanken är att aktiviteterna ska anpassas efter behov på skolan och fokusområden som skolan ska arbeta främjande med. Planen presenteras för personalgruppen vid höstterminens start 2021.

Personal på skolan hittar allt material på TEAMS via fliken "Värdegrundsarbete". Skolkurator ansvarar för att stötta personal i att hitta material och hur de kan genomföra arbetet i respektive årskurs.

Insatser/rutiner som syftar till att tidigt upptäcka och förebygga diskriminering, trakasserier och kränkande behandling:

- Rastvaktschema upprättas inför varje läsårsstart.
- Trygghetsgruppen träffas kontinuerligt under läsåret.

Alla årskurser

- Ordningsregler. Genomgång löpande under läsåret med respektive klass
- Sociogram. Gör två gånger per läsår. Genomförs av klasslärare och presenteras vid EHM. Detta för att tillsammans kunna göra en plan för att utveckla sociala relationer i klassen, ge information om hur läraren kan göra bra gruppindelningar, se om det finns behov av planerade raster i klassen.
-

Förskoleklass

- Tema: Relationer
- Syfte: Relationsbyggande, socialt samspel
- Material: Vara vänner - serien finns på UR play.

Åk 1

- Tema: Relationer, internet
- Syfte: Träna sin empatiska förmåga. Källkritik och samspel på nätet.
- Material: Källkritik på nätet. Dilemma diskussioner utifrån materialet *Kloka Ugglan*.

Åk 2

- Tema: Barnkonventionen – barns rättigheter
- Syfte: Lära barnen om deras olika rättigheter för att bl.a. stötta dem i att veta vad de ska göra om de riskerar att bli utsatta för våld eller annan bristande omsorg i hemmet. Utmana dem i att utveckla ett reflekterande kring kommunikation med vuxna samt förmåga att uttrycka sina egna tankar. Men också stötta dem i att utveckla sin empatiska förmåga och i att lyssna på andra m.m.

- Material: Tjosanhejsan – Sagobok om trollet Tjosanhejsan med lärarhandledning - finns på kuratorns kontor.
- ”Stopp min kropp” med skolkurator. Skolkuratoren håller i detta. Genomförs under vårterminen i ÅK 2.

Åk 3

- Tema: Relationer, internet
- Syfte: Relationsbyggande, samspel på nätet
- Material: Vara vänner - serien finns på UR play.

Åk 4

- Tema: Konflikter, internet, puberteten
- Syfte: Relationsbyggande, samspel på nätet
- Material: Parkgömmet – spel om att vara försiktig med kontakt över nätet eller mobilen. Funkar när de kan läsa och börjar använda sociala medier och telefon.
- Genomförs i grupper om 4 elever tillsammans med en vuxen löpande under läsåret. Spelet kan genomföras tillsammans med skolkuratoren i stället för klasslärare.
- Pubertetslektioner (3 st) tillsammans med skolkurator och skolsköterska under höstterminen

Åk 5

- Tema: Relationer, internet
- Syfte: Lära barnen kring relationer på sociala medier och internet, vilka risker det finns samt hur det är viktigt att vara schysst mot varandra även över internet.
- Material: Vem bestämmer? SLI– En serie som heter: Snacka om sex. Avsnitt; Internet och relationer. Handlar om grooming och vad de ska göra om någon försöker kontakta dem med något slags sexuellt innehåll över nätet.
- Anonym frågelåda gällande sex och relationer tillsammans med skolkurator och skolsköterska vid ett tillfälle. Genomförs under vårterminen.

Åk 6

- Tema: Relationer, ledarskap, porrens konsekvenser
- Syfte: Eleverna får möjlighet att leda gemenskapsbildande aktiviteter för att lära sig om respekt och utveckla sitt sociala samspel. Eleverna får reflektera över samhällsnormer och könsnormer.
- Material: Erbjudas att hålla i rastaktiviteter tillsammans med rastpedagog Anna Samuelsson.
- Skolkurator genomför 3-4 lektioner med tema relationer och porrens konsekvenser i slutet av höstterminen.

Fokusområden på Ingatorpsskolan att arbeta med läsåret 21/22

Utifrån vad som framkom vid utvärdering av planen mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling beslutades det att fokusera på två diskrimineringsgrunder; *Etnisk tillhörighet* och *sexuell läggning*.

Utöver detta behöver trygghetsgruppen, under läsåret, arbeta med att synliggöra gruppens arbete och dess medlemmar på hela skolan. Vidare skall fler inom personalen på Ingatorpsskolan få information/utbildning i hur verktyget ”mobbningsringen” används, detta för att det ska kunna genomföras i alla klasser som planerat. Ett förslag är att skolkurator presenterar mobbningsringen i varje klass och att klasslärare genomför det i klassen efter kompetensutbildning i verktyget.

Namn

Etnisk tillhörighet

Områden som berörs av insatsen

Kränkande behandling, Etnisk tillhörighet och religion och annan trosuppfattning

Mål

→ Att skapa ytterligare förståelse för olika etniska tillhörigheter, olika religioner och öka kompetensen inom området för personal och elever.

→ Att personalen ska känna sig tryggare inom området och få syn på hur deras undervisning eventuellt påverkas av de normer kring etnicitet som finns.

Insats

→ Göra övningar ur handboken ”Vit, svart eller brun”* för personalen tillsammans med skolkuratoren

→ Uppmärksamma andra högtider än svenska traditionella på skolan. Exempel på detta; sätta samman en ”festgrupp” i klassen som arrangerar högtider så som exempelvis kinesiska nyåret, ramadan. *TIPS: boken ”Högtidsboken!”*.

→ Gå igenom exemplen från diskrimineringsgrunderna i avsnittet ”eticitet” en gång per termin och tillsammans diskutera.

→ Välja böcker till högläsning i klassen som skildrar andra kulturer eller religioner
TIPS: kolla med vår bibliotekarie om bra tips för detta!

Ansvarig

Skolkurator ansvarar för att förbereda övningar till personalen och hålla i diskussionerna

Rektor ansvarar för att punkten kommer med på APT en gång per termin

Arbetslagen ansvarar för att planera in ev. högläsning och ev. firande av annan högtid

Datum det skall vara klart

2022-06-20?

* ”Vit, svar eller brun” är en handbok som visar hur man kan arbeta främjande för inkludering oavsett hudfärg. Handboken är en hjälp för organisationer och arbetsplatser som vill leva upp till lagen om att arbeta inkluderande kring hudfärg.

Namn

Sexuell läggning

Områden som berörs av insatsen

Kränkande behandling, Kön, Könsidentitet eller könsuttryck, sexuell läggning

Mål

→ Att personalen på skolan upplever att deras kompetens inom området höjts

→ Att personalen upplever sig tryggare i att bemöta elever i undervisning utifrån temat sexuell läggning

→ Att personalen haft användning av den nya kompetensen i deras undervisning

På sikt är målet att detta ska bidra till att personalen känner en större trygghet i att möta eleverna i frågor som rör sexuell läggning och könstillhörighet. Målet på sikt är även att på så vis kunna fånga upp risker för kränkningar tidigare samt förebygga kränkningar och diskriminering utifrån sexuell läggning och könsidentitet.

Insats

→ Skolkuratorerna från Ingatorpsskolan och Furulundsskolan håller i föreläsningar i ämnet vid APT

→ Högläsning av böcker, lämpliga utifrån ålder, som berör sexuell läggning och könstillhörighet. Här kan skolans bibliotekarie vara behjälplig att hitta lämplig litteratur

Ansvarig

Skolkurator ansvarar för föreläsningarna

Rektor ansvarar för att föreläsningarna planeras in på APT

Datum när det ska vara klart

2022-06-22?

Utvärdering av fokusområdena läsåret 21/22

Planen ska löpande utvärderas under året med hjälp av reflektionsprotokoll både med elever, personal och föräldrar och sedan sammanfattas i juni 2022.

Då fokusområdena främst fokuserar på att höja personalens känsla av kompetens inom två diskrimineringsgrunder är det viktigt att personal får möjlighet att ge tydlig återkoppling på deras upplevelser av detta. Detta för att veta om insatserna varit tillräckliga och haft rätt fokus.

Det bör utvärderas genom att personal får frågor att svara på som dokumenteras skriftligt och som sedan används som samtalsunderlag vid gemensamma diskussioner.

Innehållet i frågorna skall beröra känsla av trygghet i diskrimineringsgrunderna, om personalen känner en ökad kompetens inom området och i vilken utsträckning man använt sig av detta i sin yrkesroll.

Detta då målen i kommande årsplan enligt BEO, DO och Skolinspektionen ska vara så pass konkreta att det går att mäta hur väl man uppnår dem.

Planen för läsåret 21/22 ska utvärderas senast

2021-06-15

Ansvarig för att årets plan utvärderas

Rektor

RUTINER FÖR ÄRENDEHANTERING AV KRÄNKNINGAR, DISKRIMINERING OCH TRAKASSERIER

Personal på skolan elever och föräldrar kan vända sig till vid misstankar om kränkning, trakasserier eller diskriminering;

Trygghetsgruppen Ingatorpsskolan

Rektor Anna Sandberg (anna.sandberg@eksjo.se)

Kurator Malin Wahlman (malin.wahlman@eksjo.se)

Förskollärare Lisbeth Johansson (lisbeth.johansson@eksjo.se)

Fritidsledare Anna Samuelsson (anna.samuelsson@eksjo.se)

RUTIN FÖR ATT UTREDA OCH ÅTGÄRDA NÄR *ELEV* KRÄNKTS AV ANDRA *ELEVER*

1. Den som tar emot anmälan (får information om att kränkning eller diskriminering skett på skolan *eller* via nätet) fyller i anmälan i "Draftit". Anmälan kommer direkt till rektor när anmälan skickats in. Personal som hanterar ärendet samtalar med de inblandade i händelsen (den som blivit utsatt och de som misstänks har utsatt) samma dag. Dokumentationen ska ske skyndsamt. Den som utreder informerar vårdnadshavare (VH till den som är utsatt och VH till de/den som misstänks ha utsatt annan elev).
2. Det är den som **UTREDER** som gör bedömningen om det är en kränkning eller inte. Personal i trygghetsgruppen kan stödja i den bedömningen.
3. OM du bedömer att det är en allvarlig kränkning där det kan behövas fler åtgärder eller om det är kränkning/diskriminering som upprepas → lämna ärendet till trygghetsgruppen som då beslutar vidare åtgärder. I vissa fall (individuell bedömning) kan läraren som utrett händelsen **ÄVEN** följa upp kränkningen själv. Det är dock alltid

obligatoriskt att informera rektor om att utredningen startas. Denna blankett lämnas in till rektor skriftligt när den är klar.

4. Rektor anmäler till huvudman (annan blankett vilken rektor fyller i)
5. Berörd personal håller uppsikt över inblandade elever
6. Vid behov (se punkt 5) gör trygghetsgruppen en plan för fortsatt arbete.
Trygghetsgruppen ansvarar för att berörd personal informeras om de åtgärder som finns med i planen

När ett ärende aktualiserats hos Trygghetsgruppen

1. Två från gruppen träffar hen som utsatt annan elev för kränkning eller diskriminering och genomför allvarssamtal. I vissa fall kan det vara en från trygghetsgruppen som tillsammans med klasslärare genomför detta samtal. Där gör trygghetsgruppen en bedömning om vad som blir bäst i det enskilda fallet för den/de berörda eleven/eleverna.
2. Uppföljningssamtal hålls av trygghetsgruppen utifrån de åtgärder som beslutats om i trygghetsgruppens plan
3. Trygghetsgruppen informerar berörda vårdnadshavare hur arbetet går.
4. Klasslärare kontaktar vårdnadshavare när kränkningen upphört

RUTINER FÖR ATT UTREDA OCH ÅTGÄRDA NÄR *ELEV* KRÄNKES AV *PERSONAL*

Rektor tar emot anmälan och fyller i anmälningsblanketten. Rektor utreder, dokumenterar och samverkar med vårdnadshavare. Rektor anmäler till huvudmannen, Eksjö kommun, att ett fall av kränkande behandling utreds på skolan. Rektor ansvarar för att lämpliga åtgärder vidtas, följs upp och utvärderas.

Rutiner för uppföljning

Kränkningar mellan elever: arbetet följer gången som är beskriven ovan och följs upp av trygghetsgruppen 1–2 veckor efter den aktuella händelsen.

Kränkningar mellan vuxen och elev: arbetet utreds och följs upp av rektor.

Rutiner för dokumentation

Anmälningsblanketten används och sen är det viktigt att anmälare, utredare och den som följer upp ärendet dokumenterar arbetet.

Ansvarsförhållande

Rektor ansvarar genom delegation. Klasslärare och fritidshemspersonalen ansvarar för att utvärdera ordningsreglerna och de ärenden som sker i sin klass då bedömningen är att det inte

är aktuellt ärende för trygghetsgruppen. Trygghetsgruppen ansvarar för att genomföra utreda de ärenden som anmäls till gruppen.

KRÄNKNINGAR PÅ NÄTET

Ofta börjar kränkningar i skolan och fortsätter sedan när man kommer hem, som SMS eller kanske på TikTok, Facebook, Instagram, Snapchat eller Kik.

Alla former av mobbning som har koppling till skolan måste utredas av dem som har ansvar för skolan, till exempel rektorn eller rektorns chef. Det gäller även om det som har hänt inte inträffade på skolans område eller under skoltid. Det är alltid skolans uppgift att se till att kränkningarna slutar.

Om kränkningarna har ett samband med skolans verksamhet är skolan skyldig att utreda vad som hänt och se till att kränkningarna upphör. Vilka nätkränkningar som har samband med skolan måste bedömas från fall till fall. Ofta handlar det om att en elev blivit utsatt för kränkningar av andra elever på skolan.

Så här beskriver Skolverket skolans ansvar i de allmänna råden ”Arbetet mot diskriminering och kränkande behandling”:

*”Med internet och mobiltelefoner suddas gränserna mellan skolan och fritiden ut. Ofta går verbala och fysiska kränkningar i verksamheten hand i hand med kränkningar på nätet. Om påstådda kränkningar **har en koppling till verksamheten är den skyldig att utreda det inträffade**. Verksamheten har en skyldighet att ingripa vid trakasserier och kränkande behandling och lagen gör inte skillnad på om kränkningarna sker på skolgården eller på nätet.” ... ”Det som börjar med utfrysning under skoldagen fortsätter med elaka rykten och kränkande bilder från samma elever på nätet på kvällen. Om trakasserier och kränkningar som begås på barnens och elevernas fritid även fortsätter i verksamheten ska dessa utredas på samma sätt som sådana trakasserier och kränkningar som bara förekommer i verksamheten.”*

Vårdnadshavare har alltid ett ansvar för sina barns välmående och för vad barnen gör. Skolan har ansvar för att eleverna ska ha en trygg lärmiljö och alla vuxna på skolan ska aktivt motverka alla former av kränkande behandling. Enligt läroplanen ska skolans och vårdnadshavarnas gemensamma ansvar skapa de bästa möjliga förutsättningarna för barns och ungdomars utveckling och lärande. Det ingår inte i Skolinspektionens och BEO:s uppdrag att granska vårdnadshavare.

BILAGA: BEGREPP, DISKRIMINERINGSGRUNDER OCH EXEMPEL

BEGREPP

Diskriminering

Diskriminering är när skolan på osakliga grunder behandlar en elev sämre än andra elever och behandlingen har samband med diskrimineringsgrunderna kön, könsidentitet eller könsuttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning, eller ålder.

Diskriminering kan vara antingen direkt eller indirekt.

Direkt diskriminering

Med direkt diskriminering menas att en elev missgynnas och det har en direkt koppling till någon av diskrimineringsgrunderna. Ett exempel kan vara när en flicka nekas tillträde till ett visst gymnasieprogram med motiveringen att det redan går så många flickor på just detta program.

Indirekt diskriminering

Indirekt diskriminering sker när en skola tillämpar en bestämmelse eller ett förfaringsätt som verkar vara neutralt, men som i praktiken missgynnar en elev på ett sätt som har samband med diskrimineringsgrunderna.

Om exempelvis alla elever serveras samma mat, kan skolan indirekt diskriminera de elever som på grund av religiösa skäl eller på grund av en allergi behöver annan mat.

Trakasserier och kränkande behandling

Trakasserier definieras i diskrimineringslagen som ett uppträdande som kränker en elevs värdighet och som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna (jämför kränkande behandling nedan).

Det kan bland annat vara att en använder sig av förlöjligande eller nedvärderande generaliseringar av till exempel ”kvinnliga”, ”homosexuella” eller ”bosniska” egenskaper. Det kan också handla om att någon blir kallad ”blatte”, ”mongo”, ”fjolla”, ”hora”, eller liknande. Det gemensamma för trakasserier är att de gör att en elev eller student känner sig förolämpad, hotad, kränkt eller illa behandlad.

Kränkande behandling

Kränkande behandling definieras i skollagen som ett uppträdande som kränker en elevs värdighet, men som inte har samband med någon diskrimineringsgrund.

Gemensamt för trakasserier och kränkande behandling är att det handlar om ett uppträdande som kränker en elevs värdighet. Några exempel är behandling som kan vara slag, öknamn, utfrysning och kränkande bilder eller meddelande på sociala medier (till exempel Facebook). Både skolpersonal och elever kan agera på ett sätt som kan upplevas som trakasserier eller kränkande behandling.

Exempel på händelser som kan vara det som i lagen benämns kränkande behandling:

- Carl blir ofta kontaktad på nätet av elever på skolan. Där kallar de honom ”pucko” och ”tjockis”. De har också lagt ut bilder av Carl på sociala medier. Bilderna har tagits i duschen efter gymnastiken.
- Lisa är stökig i klassrummet och vill inte lugna ner sig trots lärarens tillsägelse. Ett gräl som uppstår emellan dem slutar med att läraren ger Lisa en örfil.
- Oliver har slutat fråga om han får vara med och leka på rasterna. Han är hellre ensam än att behöva höra de andra säga att han inte får vara med. Skolans personal tror att Oliver är ensam för att han tycker om det. ”Han är en ensamvarg”, säger klassläraren. Oliver orkar inte förklara hur det egentligen ligger till.

Sexuella trakasserier

Trakasserier kan också vara av sexuell natur. De kallas då för sexuella trakasserier.

Det kan handla om beröringar, tafsningar, skämt, förslag, blickar eller bilder som är sexuellt anspelade. Det kan också handla om sexuell jargong. Det är personen som är utsatt som avgör vad som är kränkande.

Repressalier

Personalen får inte utsätta en elev för straff eller annan form av negativ behandling på grund av att eleven eller vårdnadshavaren har anmält skolan för diskriminering eller påtalat förekomsten av trakasserier eller kränkande behandling. Det gäller även när en elev, exempelvis som vittne, medverkar i en utredning som rör diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling.

DISKRIMINERINGSGRUNDER

Kön

Med kön avses enligt diskrimineringslagen att någon är kvinna eller man.

Exempel på händelser som kan vara diskriminering och trakasserier:

- Maria vill göra sin praktik på en målarfirma, men studie- och yrkesvägledaren avråder henne med argumentet ”Det är för hårt arbete för en tjej”. [diskriminering]
- Pedro blir retad av kompisarna på fritidshemmet för att han är den ende killen som valt att gå med i dansgruppen. [trakasserier på grund av kön]
- Några elever på skolan sprider ett rykte om Karin, att hon betar sig som en hora och hånglar med vem som helst. [sexuella trakasserier]

Könsidentitet eller könsuttryck

- Med könsöverskridande identitet eller uttryck avses enligt diskrimineringslagen att någon inte identifierar sig som kvinna eller man eller genom sin klädsel eller på annat sätt ger uttryck för att tillhöra ett annat kön.
- Diskrimineringsombudsmannen har valt att använda sig av begreppen könsidentitet eller könsuttryck eftersom lagens begrepp könsöverskridande identitet eller uttryck signalerar att det som skyddas är en avvikelse från ”det normala”.
- Diskrimineringsgrunden ska inte förväxlas med grunden sexuell läggning. Transpersoner kan vara såväl homo-, bi- som heterosexuella.

Exempel på händelser som kan vara diskriminering eller trakasserier:

- Jorge blir förlöjligad och hånad av en grupp killar i skolan eftersom han sminkar sig med mascara och läppglans. [trakasserier]
- Kim, som identifierar sig som intergender, söker upp skolkuratoren på sitt gymnasium för att tala om problem i familjen. Skolkuratoren ifrågasätter Kims könsidentitet och istället för att få prata om sina problem hemma, måste Kim förklara och försvara vad intergender betyder och innebär. [diskriminering]
- Alex, som klär sig i kjol och klänning, blir utföst av de andra tjejerna från skolans tjejtoalett eftersom de tycker att Alex är för mycket kille för att få gå in där. [trakasserier]

Etnisk tillhörighet

Med etnisk tillhörighet menas enligt diskrimineringslagen nationellt eller etniskt ursprung, hudfärg eller annat liknande förhållande.

Alla människor har en etnisk tillhörighet. En person som är född i Sverige kan vara rom, same, svensk, kurd eller något annat. En och samma person kan också ha flera etniska tillhörigheter.

Exempel på händelser som kan vara diskriminering eller trakasserier:

- En skola med många elever med annan etnisk tillhörighet än svensk ger förtur åt etniskt svenska barn vid antagning av nya elever för att inte få en alltför segregerad elevgrupp. [diskriminering]
- Thomas, som har mörk hudfärg, får många kommentarer från de andra eleverna om sitt hår och sin hudfärg. Många vill ta och känna på honom. Klassföreståndaren avfärdar honom med att ”Ja, men du vet ju att du är annorlunda. Det är klart att de andra är nyfikna på dig. De menar ju inget illa”. [trakasserier]
- Maria är bäst i klassen på svenska. Hon är aktiv på lektionerna och har alla rätt på proven. Läraren vill inte ge Maria MVG, då svenska inte är hennes modersmål. [diskriminering]

Religion eller annan trosuppfattning

Diskrimineringslagen definierar inte religion eller annan trosuppfattning. Enligt regeringens proposition (2002/03:65) bör endast sådan trosuppfattning som har sin grund i eller samband med en religiös åskådning som till exempel buddism eller ateism omfattas av diskrimineringsskyddet. Andra etniska, politiska eller filosofiska uppfattningar och värderingar som inte har samband med religion faller utanför.

Exempel på händelser som kan vara diskriminering eller trakasserier:

- Vincent, vars familj är med i Pingstkyrkan, blir ofta retad för det av några klasskamrater. De säger det på skämt, men han tycker inte att det är roligt. [trakasserier]
- Läraren nekar Leila att bära huvudduk på SFI-undervisningen med motiveringen
- ”Huvudduk är ett tecken på kvinnoförtryck”. Det innebär att Leila utestängs från sin utbildning. [diskriminering]
- Rebecka är judinna. En dag har någon ristat ett hakkors på hennes skåp. [trakasserier]

Funktionsnedsättning

Med funktionsnedsättning menas i diskrimineringslagen varaktiga fysiska, psykiska eller begåvningsmässiga begränsningar av en persons funktionsförmåga som till följd av en skada eller sjukdom fanns vid födelsen, har uppstått därefter eller kan förväntas uppstå.

Exempel på händelser som kan vara diskriminering eller trakasserier

- På skolavslutningen ropade skolans rektor upp alla elever individuellt och tackade av var och en förutom särskoleklassen, som hon ropade upp som grupp. [diskriminering]
- Elenas pappa har en CP-skada. Hon blir arg och ledsen när andra elever i skolan ropar ”Din pappa är jävla CP.” [trakasserier]

- Patrik, som har ADHD, blir utkörd från klassrummet för att han inte kan sitta still. Han lämnar hela tiden sin plats. En dag klarar lärarvikarien inte av situationen utan skickar hem Patrik med orden "ADHD-barn borde inte få gå på högstadiet!" [diskriminering och trakasserier]

Sexuell läggning

Med sexuell läggning avses enligt diskrimineringslagen homosexuell, bisexuell eller heterosexuell läggning.

Exempel på händelser som kan vara diskriminering eller trakasserier som har samband med sexuell läggning:

- Några elever i skolan brukar vara elaka mot Johanna på många olika sätt. Oftast kallar de henne "äckliga lebb". [trakasserier]
- Det har gått bra i skolan för James tills hans två pappor kom på besök. Efter det har han svårt att få vara med i grupparbeten och ibland får han jobba ensam.
- James vill inte vända sig till sin lärare eftersom läraren ser att de andra fryser ut honom, men inte gör något. [trakasserier]
- På skolan ordnas en avslutningsbal. Elin och Anna, som är ett par, får inte dansa den första uppvisningsdansen tillsammans. [diskriminering]

Ålder

Skyddet mot åldersdiskriminering omfattar alla, unga som gamla. Åldersnormen kan se olika ut i olika sammanhang, men generellt drabbas yngre och äldre av diskriminering på grund av ålder. Skyddet gäller alltså även i skolan.

Det är dock tillåtet att särbehandla på grund av ålder, till exempel om särbehandlingen är en tillämpning av skollagen.

Exempel på händelser som kan vara trakasserier:

- Malte är ett år yngre än sina klasskamrater och blir ofta retad på grund av detta. [trakasserier]
- Agnes pappa är mycket äldre än de andra papporna i hennes klass. Hon blir sårad när de andra klasskamraterna skämtar om det. Hon har sagt ifrån att hon blir ledsen, men de fortsätter i alla fall. [trakasserier]

